

Proves d'accés a la universitat

Anàlisi musical

Sèrie 1

Espai per a la correcció

Qualificació				
Exercici 1		1		
		2		
		3		
		4		
		5		
Exercici 2	Part A	1		
		2		
		3		
		4		
	Part B	1		
		2		
Exercici 3		1		
		2		
		3		
Exercici 4		1		
		2		
Suma de notes parcials				
Qualificació final				

Espai per a la revisió

[illegible]

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

L'examen consta de QUATRE exercicis obligatoris. Responen a TOTES les qüestions que s'hi plantegen. L'examen s'inicia amb les audicions en què es basen els exercicis 1, 2 i 3.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

Exercici 1

[2 punts: 0,4 punts per cada qüestió. No hi haurà cap descompte per les respostes incorrectes o les qüestions no contestades.]

Aquest exercici consisteix en l'audició de cinc fragments de música. Cada fragment es repetirà dues vegades abans de passar al següent. Després d'un petit interval, tornareu a escoltar els cinc fragments tots seguits.

Escolteu amb atenció els cinc fragments que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que es proposen per a cada fragment.

1. **a)** Mode major.
b) Atonal.
c) Mode menor.
d) Mode mixolidi.
2. **a)** Ària.
b) Recitatiu *secco*.
c) Romança.
d) *Lied*.
3. **a)** Quintet de vent.
b) Cobla de sardanes.
c) *Big-band*.
d) Banda.
4. **a)** *Crescendo*.
b) *Diminuendo*.
c) *Accelerando*.
d) *Ritardando*.
5. **a)** Compàs binari.
b) Compàs ternari.
c) Compàs d'amalgama.
d) Compàs quaternari.

Exercici 2

[3 punts en total]

Aquest exercici consisteix en l'audició d'una peça musical que escoltareu dues vegades. Després d'un interval de quatre minuts, la tornareu a escoltar per tercer cop.

Abans d'escoltar la peça, llegiu atentament les qüestions que hi ha a continuació.

A) Qüestions analítiques

[1 punt: 0,25 punts per cada qüestió. No hi haurà cap descompte per les respostes incorrectes o les qüestions no contestades.]

Una vegada feta l'audició, trieu la resposta correcta per a cada qüestió.

1. El *tempo* del fragment de l'obra que heu escoltat es podria definir com a
 - a) *accelerando*.
 - b) estable.
 - c) *ritardando*.
 - d) variable.
2. El color tímbric i la tonalitat donen a aquesta peça un caràcter
 - a) melangiós.
 - b) extravertit.
 - c) contrastat.
 - d) lluminós.
3. La dinàmica i la tessitura del fragment tendeixen, respectivament,
 - a) cap a un *diminuendo* i cap a la regió aguda.
 - b) cap a l'estabilitat i cap a una tessitura mitjana.
 - c) cap a un *crescendo* i cap a un registre greu.
 - d) cap a un *crescendo* i cap a la regió aguda.
4. En la peça musical que heu escoltat, el tema
 - a) és interpretat pels violins, les violes i els violoncel·ls, en aquest ordre.
 - b) és interpretat pels violoncel·ls, les violes i, novament, pels violoncel·ls.
 - c) sempre l'interpreten les violes.
 - d) se'l reparteixen entre els violins.

B) Anàlisi estructural i estilística

[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

1. Proposeu, de manera resumida, l'estructura musical que té aquesta peça. Podeu emprar lletres majúscules per a les parts principals i minúscules per a les variacions. També podeu elaborar un musicograma o un gràfic aclaridor. En el cas que feu servir abreviatures, cal que n'indiqueu el significat.
2. Identifiqueu l'obra i relacioneu-la amb un moviment estètic i amb el moment històric al qual pertany.

Exercici 3

[3 punts: 1 punt per cada qüestió]

Aquest exercici consta de dues peces musicals i consisteix a comparar-les. Una d'elles ja l'heu escoltat a l'exercici 2. En primer lloc, escoltareu la nova peça musical de l'exercici 3. Seguidament, tornareu a escoltar la peça musical de l'exercici 2. I, finalment, escoltareu una repetició de la nova peça musical de l'exercici 3.

Responen a les qüestions següents tenint en compte que les dues obres pertanyen a èpoques, gèneres o corrents estètics diferents.

1. Indiqueu l'ordre cronològic d'aquestes dues peces i justifiqueu-lo segons les harmonies, el ritme o altres recursos del llenguatge musical que serveixin per a definir l'estil i l'època a què pertanyen.
2. Compareu l'estructura de les dues obres. Quina es basa en motius més breus? Com es combinen aquests motius?
3. Pel que fa a les dinàmiques de les dues obres, quina sembla més lineal i manté la dinàmica en un sentit determinat? Quina relació creieu que té el tractament de les dinàmiques amb els diferents temes i amb l'estructura de cada obra?

Exercici 4

[2 punts: 1 punt per cada qüestió]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

La intel·ligència artificial que avui dia tenim pràcticament assimilada com a part integrant del nostre dia a dia era, no fa pas tant, un element propi de pel·lícules de ciència-ficció en què el públic observava sorprès com les màquines posaven els humans entre l'espasa i la paret: ja el 1968, per exemple, vam descobrir, gràcies al cineasta Stanley Kubrick, un ordinador que feia anar de corcoll els astronautes protagonistes, el HAL 9000 de *2001: Una odissea de l'espai*. Els intents per a replicar l'ésser humà de manera artificial van quedar palesos a la gran pantalla quan, el 1982, Ridley Scott va donar vida als replicants de *Blade Runner*, als quals comença a ser necessari eliminar quan comencen a assemblar-se massa a nosaltres. Però, aleshores, no eren més que això, pel·lícules de ciència-ficció.

Malgrat els avenços que s'han produït en els darrers temps, un dels camps en què la intel·ligència artificial encara no ha aconseguit assolir un alt grau d'eficàcia és el de la interpretació musical. Certament, ja tenim possibilitats de generar música a través de motors virtuals que imiten estils compositius diversos amb més o menys fortuna. No és extraordinàriament complex compondre una cançó *pop* o, fins i tot, una obra serial o aleatòria mitjançant una màquina. Però crear una interpretació musical amb la calidesa i expressivitat que proporciona un ésser humà és una cosa molt més complicada i que encara requereix molt d'entrenament.

La primera pregunta que cal respondre, per tant, és la següent: què caracteritza la interpretació musical humana? Què hem d'ensenyar a fer a la màquina perquè pugui generar una interpretació musical que soni com la d'un músic real? El lector, segurament, alguna vegada s'ha trobat peces musicals generades per ordinador amb una artificialitat tan evident que no deixava lloc a dubtes: enregistraments que no tenen expressivitat, ni emoció, ni *ànima*. Només cal, per exemple, fer l'experiment d'escriure una peça musical en un editor de partitures i seleccionar una reproducció expressiva, una opció que molts d'aquests programes fa temps que ofereixen. Aquesta reproducció expressiva suposa un acostament al resultat d'una interpretació humana, però hi continua havent alguna cosa que, encara que no puguem precisar amb tota certesa de què es tracta, fa que allò que sentim continuï sense sonar completament natural, i que soni mecànic i poc expressiu.

I aquí tenim el quid de la qüestió. Què és l'expressivitat? On rau l'*ànima* d'aquesta interpretació? Partint de diversos estudis, podem afirmar que el que fa que una interpretació humana sigui clarament distingible de la d'una màquina és tot allò que fa referència a les variacions i imperfeccions relacionades amb el *tempo* i l'agògica, molt per damunt de tot el que està relacionat amb la dinàmica.

Gràcies a l'algoritme dissenyat per Jorge Grundman (2014) per a la humanització de la interpretació virtual, podem processar un arxiu perquè, sobre una partitura escrita amb les indicacions de *tempo* adequades, l'algoritme introdueix variacions en el *tempo* intern de cada compàs, de manera que la interpretació resultant soni natural i humana. Això sí, la interpretació virtual encara requereix la intervenció de l'analista, el programador i l'enginyer de so, que de moment continuen sent persones.

Traducció i adaptació fetes a partir del text de Sara HERRERO. «¿Sueñan las máquinas con melodías eléctricas? Cómo conseguir una interpretación virtual expresiva».

Scherzo, núm. 423 (desembre 2025), p. 68-70

1. Quan es va començar a imaginar un món virtual en el qual les màquines podrien arribar a controlar la humanitat?

2. Per què encara és difícil que la música creada de manera virtual soni autèntica? Considera l'autora de l'article que s'han fet passos cap a la humanització de la interpretació musical virtual? Justifiqueu la resposta.

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

--

IEC
Institut d'Estudis
Catalans